د کمپیوټر استعمال په معاصر کاروبار کې

The use of computers in modern business

Ketabton.com

لیکوال: ذاکرالله (محمدي)

کال:.....۱۴۰۵ هـ ش

ketabton.com - The Digital Library

ليکوال: ذاکر الله (محمدي)

بسم الله الرحمن الرحيم

ketabton.com - The Digital Library

فهرست

اول څپرکی 1

سریزه 1

د کمپیوټر پېژندنه او تاریخچه 2

د کمپیوټر پېژندنه (Introduction) 2

د کمپیوټر تاریخچه 3

اهمیت څېړنې د (Research Importance) 3

اهداف (څېړنې د Research Objectives) 4

د څېړنې پوښتنې (Research Question) 4

میتودولوژي د څېړنې (Research Methodology) 5

لاملونه انتخاب د څېړنې د (Reasons for Selection) 5

دوهم څپرکی 6

د کاروبار پېژندنه (Business Definition) 6

معاصر کاروبار پېژندنه (Modern Business) 7

اهمیت ټکنالوژی د کې کاروبار معاصر په 8

په معاصر کاروبار کې د کمپیوټر رول 8

په مالي چارو کې د کمپیوټر استعمال 11

دریم څپرکی 12

په معاصر کاروبار کې د کمپیوټر د استعمال ګټې او زیانونه 12

په معاصر کاروبار کې د کمپیوټر استعمال ستونزې او ننګونې 13

راتلونکی او پرمختګونه 15

پایله 17

د وړاندیزونو برخه 17

لیکوال: ذاکر الله (محمدي)

ketabton.com - The Digital Library

لنډیز

د کمپیوټر استعمال په معاصر کاروبار کې د ننني نړۍ یو نه جلا کېدونکی او بنسټیز عنصر ګرځېدلی دی. په اوسني وخت کې ډېری کاروبارونه د خپلو ورځنیو فعالیتونو د تنظیم، کنټرول او پراختیا لپاره له کمپیوټري سیستمونو څخه استفاده کوي. کمپیوټرونه د معلوماتو د راټولولو، ذخیره کولو او تحلیل کولو په برخه کې ډېر مهم رول لري، چې دا کار د دقیقو او پر وخت پربکړو نیولو کې مرسته کوي. د کاروباري مدیریت په سیستمونو لکه ERP او CRM کې د کمپیوټر کارول د ادارو د فعالیتونو همغږي اسانه کوي او د مشتریانو سره اړیکې لا قوي کوي.

همدارنګه، په مالي چارو کې کمپیوټرونه د حسابداری، بودیجې جوړونې او مالي راپورونو برابرولو کې دقت او سرعت زیاتوي. په بازارموندنه کې د ډیجیټل ټکنالوژۍ کارول لکه ټولنیزې رسنۍ، ایمیل مارکېټنګ او انلاین اعلانونه د مشتریانو جذب او د بازار پراخولو لپاره نوې لارې پرانیزي. ای-کامرس یا انلاین سوداګري هم د کمپیوټر د استعمال له برکته ډېره پرمختللې شوې، چې د وخت او ځای محدودیتونه یې له منځه وړي دي.

د معلوماتو مدیریت او ډیټابیس سیستمونه د کاروبارونو لپاره دا امکان برابروي چې خپل معلومات په منظم او خوندي ډول وساتي. همدارنګه، د اړیکو وسایل لکه ایمیل، ویډیو کنفرانس او کلاوډ ټکنالوژي د ټیمونو ترمنځ همکاري اسانه کوي، حتی که دوی په بېلابېلو ځایونو کې وي. د تولید او عملیاتو په برخه کې هم کمپیوټرونه د اتومات سیستمونو او د عرضې سلسلې د مدیریت له لارې د کار موثریت لوړوي.

سره له دې، د کمپیوټر استعمال ځینې ستونزې هم لري، لکه سایبري جرمونه، د معلوماتو غلا او د سیستمونو تخنیکي ستونزې، چې د امنیتي تدابیرو اړتیا زیاتوي. په همدې دلیل، د سایبري امنیت تدابیر لکه انټي وایرس، فایروال او د معلوماتو بیک اپ ډېر مهم دي.

په ټوله کې، کمپیوټرونه د معاصر کاروبار د ودې، چټکتیا او سیالۍ لپاره حیاتي ارزښت لري. هغه کاروبارونه چې له ټکنالوژۍ سره ځان عیاروي، کولای شي په بازار کې بریالي شي، او هغه چې ورسره نه عیارېږي، د پاتې کېدو له خطر سره مخ کېږي. د ټکنالوژۍ دوامداره پرمختګ به په راتلونکې کې د کاروبارونو بڼه لا نوره هم بدله کړي او نوي فرصتونه به رامنځته کړي.

ketabton.com - The Digital Library

اول څپرکی

سریزه

په معاصر عصر کې ټکنالوژي د انسان د ژوند په ټولو برخو کې ژور بدلونونه رامنځته کړي دي، او کاروبار هم له دې بدلونونو څخه مستثنا نه دی. کمپیوټر، چې د ټکنالوژۍ له مهمو لاسته راوړنو څخه شمېرل کېږي، د سوداګرۍ او اقتصاد په ډګر کې یو بنسټیز او نه جلا کېدونکی رول خپل کړی دی. پخوا به کاروباري چارې په دودیز ډول ترسره کېدې، چې ډېر وخت، زیات لګښت او د انساني تېروتنو امکان پکې لوړ و، خو نن ورځ د کمپیوټر په مرسته دغه چارې په چټک، دقیق او منظم ډول تر سره کېږي.

کمپیوټرونه د معلوماتو د ذخیره کولو، تنظیم او تحلیل کولو لپاره اساسي وسیلې ګرځېدلي دي، چې له لارې یې اداري کولای شي خپلې پرېکړې پر دقیقو معلوماتو ولاړې کړي. همدارنګه، د انټرنېټ او ډیجیټل سیستمونو پراختیا د دې سبب شوې چې کاروبارونه له محلي چوکاټ څخه ووځي او نړیوالو بازارونو ته لاسرسی پیدا کړي. دا بدلون نه یوازې د سوداګرۍ کچه لوړه کړې، بلکې د سیالۍ سطحه یې هم زیاته کړې ده.

په معاصر کاروبار کې د کمپیوټر استعمال یوازې د معلوماتو تر مدیریت پورې محدود نه دی، بلکې د بازارموندنې، مالي چارو، تولید، اړیکو او حتی د ستراتیژیکو پرېکړو په نیولو کې هم مهم رول لري. د بېلابېلو سافټویرونو او سیستمونو لکه ERP ، CRM او ای-کامرس پلاتفورمونو په مرسته، کاروبارونه کولای شي خپلې چارې په اغېزمنه او عصري بڼه پر مخ یوسي.

سره له دې، د کمپیوټر استعمال ځینې ننګونې هم لري، لکه د سایبري امنیت ستونزې، د معلوماتو د محرمیت خطرونه او د تخنیکي مهارتونو اړتیا، چې باید ورته جدي پاملرنه وشي. په همدې اساس، د دې موضوع مطالعه او څېړنه ډېر اهمیت لري، تر څو وکولای شو د کمپیوټر له ګټو څخه په سمه توګه استفاده وکړو او احتمالي خطرونه یې کم کړو.

په ټوله کې، د کمپیوټر استعمال په معاصر کاروبار کې نه یوازې د اسانتیا وسیله ده، بلکې د بریا، پرمختګ او دوام یو مهم عامل هم بلل کېږي. دا سریزه هڅه کوي چې د همدې موضوع اهمیت روښانه کړي او د لا زیاتې څېړنې لپاره بنسټ برابر کړي.

ketabton.com - The Digital Library

د کمپیوټر پېژندنه او تاریخچه

د کمپیوټر پېژندنه (Introduction)

کمپیوټر یو برېښنایي وسیله ده چې د معلوماتو (Data) د داخلولو، پروسس کولو، ذخیره کولو او پایلو د وړاندې کولو وړتیا لري. یا کمپیوټر یو الکترونیکي وسیله ده چې د معلوماتو د پروسس، ذخیره کولو او انتقال لپاره کارول کېږي. دا د انسان له خوا ورکړل شوي معلومات اخلي او د پروګرامونو په مرسته یې تحلیل کوي او نتیجه ورکوي. کمپیوټر د (Hardware) او (Software) څخه جوړ وي، چې Hardware فزیکي برخې لکه کیبورډ، ماؤس، سکرین او CPU دي، او (Software) هغه پروګرامونه دي چې کمپیوټر ته د کار کولو لارښوونه کوي. CPU د کمپیوټر دماغ ګڼل کېږي ځکه چې ټول حسابي او منطقي کارونه ترسره کوي.

کمپیوټر د معلوماتو د ذخیره کولو وړتیا لري، چې RAM موقتي حافظه ده او Hard Disk دایمي حافظه ګڼل کېږي. دا وسیله د حساب کتاب، لیکلو، ډیزاین او نورو علمي کارونو لپاره کارول کېږي. کمپیوټر د انټرنیټ له لارې نړۍ سره نښلېږي او د اړیکو مهمه وسیله ده لکه ایمیل او سوشل میډیا. دا په ښوونځیو، دفترونو، روغتونونو او نورو ادارو کې ډېر مهم رول لري. کمپیوټر د انسان کارونه چټک او اسانه کوي او د وخت سپما کوي.

همدارنګه کمپیوټر په زده کړو، تحقیق، ساینس او ټکنالوژۍ کې مهمه ونډه لري. د کمپیوټر بېلابېل ډولونه شتون لري لکه ډیسکټاپ، لېپټاپ او ټابلیټ. عصري کمپیوټرونه ډېر پرمختللي او ځواکمن دي چې د نړۍ په پرمختګ کې لوی رول لري. نن ورځ کمپیوټر د ژوند یوه مهمه اړتیا ګرځېدلي ده، په لنډ ډول ویلی شو چې کمپیوټر یو برېښنایي وسیله ده چې معلومات پروسس، ذخیره کوي، او انتقالوي. په معاصر کاروبار کې، کمپیوټر د ورځنیو چارو د اسانتیا لپاره کارول کېږي.

ketabton.com - The Digital Library

د کمپیوټر تاریخچه

د کمپیوټر تاریخ ډېر پخوانی دی او د انسان د اړتیاوو له امله یې پرمختګ کړی دی. په پیل کې انسانانو د حساب کولو لپاره ساده وسیلې کارولې لکه ګوتې، ډبرې او وروسته اباکس (Abacus) چې د حساب لومړنۍ وسیله ګڼل کېږي. اباکس شاوخوا ۲۵۰۰ کاله مخکې له میلاده په چین او بابل کې کارېده.

په ۱۷مه پیړۍ کې څو مهمې محاسبوي وسایل جوړ شول. په ۱۶۴۲م کال کې بلیز پاسکال یو ساده محاسبوي ماشین جوړ کړ چې د جمع او تفریق لپاره کارېده. وروسته ګوتفرید ویلهلم لایبنیز داسې ماشین جوړ کړ چې ضرب او تقسیم یې هم کولی شو.

په ۱۹مه پیړۍ کې چارلس بېبج د "تحلیلي ماشین (Analytical Engine) نظریه وړاندې کړه. هغه د عصري کمپیوټر بنسټ ایښودونکی بلل کېږي ځکه چې د هغه ماشین د پروګرام له لارې کار کولو مفکوره لرله. ادا لاولیس د نړۍ لومړنۍ پروګرامر ګڼل کېږي، ځکه هغې د بېبج د ماشین لپاره لومړی پروګرام ولیکه.

په ۲۰مه پیړۍ کې د کمپیوټر پرمختګ ډېر چټک شو. په دوهمه نړیواله جګړه کې د محاسبې لپاره لوی او ابتدایي کمپیوټرونه جوړ شول لکه ENIAC چې ډېر لوی او د خونې په اندازه و. دا کمپیوټرونه ډېرې برقي بلبونه کارول او ډېر بریښنا یې مصرفوله.

وروسته د ټرانزیستر اختراع د کمپیوټر نړۍ بدله کړه. ټرانزیسټرونه کوچني، قوي او کم مصرفه وو، نو کمپیوټرونه کوچني او چټک شول. بیا د Integrated Circuit (IC) جوړېدو کمپیوټر نور هم پرمختللی کړ.

په ۱۹۷۰مو کلونو کې مایکروپروسېسر جوړ شو چې د شخصي کمپیوټر (PC) د جوړېدو لامل شو. شرکتونو لکه IBM او Apple شخصي کمپیوټرونه بازار ته وړاندې کړل. دا کمپیوټرونه په کورونو او دفترونو کې عام شول.

وروسته انټرنیټ د کمپیوټر نړۍ بشپړه بدله کړه. اوس کمپیوټرونه یوازې د حساب لپاره نه، بلکې د اړیکو، زده کړو، تجارت او تفریح لپاره هم کارېږي. عصري کمپیوټرونه ډېر ځواکمن، چټک او کوچني شوي دي لکه لپټاپونه، ټابلیټونه او سمارټ فونونه.

نن ورځ کمپیوټر د انسان د ژوند مهمه برخه ګرځېدلې ده او د ټکنالوژۍ په پرمختګ کې لوی رول لري.

د څېړنې اهمیت (Research Importance)

په معاصر کاروبار کې کمپیوټر د پرمختګ بنسټیزه وسیله ګرځېدلې ده. د دې موضوع اهمیت په دې کې دی چې نن ورځ تقریباً ټول کاروبارونه د ټکنالوژۍ پر بنسټ ولاړ دي، او پرته له کمپیوټر څخه د کاروبار پرمخ وړل ډېر ستونزمن شوي دي. کمپیوټرونه د معلوماتو د دقیق مدیریت، د پریکړو د ښه والي او د بازار د تحلیل لپاره اساسي وسیله ده. د دې موضوع مطالعه

ketabton.com - The Digital Library

زده کوونکو او څېړونکو ته دا زمینه برابروي چې د ټکنالوژۍ له فرصتونو څخه په ښه توګه استفاده وکړي.

همدارنګه، دا موضوع د احتمالي ستونزو او ننګونو په اړه هم پوهاوی زیاتوي، لکه سایبري امنیت او د معلوماتو خوندیتوب، چې په معاصر کاروبار کې ډېر مهم دي. په همدې اساس، د دې موضوع اهمیت یوازې په ګټو پورې محدود نه دی، بلکې د خطرونو په پېژندلو او مخنیوي کې هم مهم رول لري.

په پای لنډ ډول ویلای شو چې د کمپیوټر استعمال په معاصر کاروبار کې د بریا، سیالۍ او دوام لپاره یو حیاتي عنصر دی، او د دې موضوع ژوره مطالعه د هر هغه چا لپاره ضروري ده چې غواړي په عصري کاروباري نړۍ کې بریالی شي.

که په لنډ ډول ووایو د دې موضوع اهمیت په لاندې ټکو کې څرګندیږي .

1. د معلوماتو چټک او دقیق پروسس کول
2. د کاروباري چارو اتومات کول (Automation)
3. د لګښتونو کمول او د وخت سپما
4. د اړیکو اسانه کول (CRM Systems , Online Meeting ,Email)
5. د نړیوال بازار سره تړاو (E- commerce او online Business)
6. د تصمیم نیولو ښه والی د Data Analysis له لارې .

د څېړنې اهداف (Research Objectives)

د کمپیوټر استعمال په معاصر کاروبار کې د دې موضوع هدف دا دی چې د کمپیوټر رول، ګټې او اغېزې په کاروباري فعالیتونو کې روښانه کړي. دا موضوع هڅه کوي چې وښیي څنګه کمپیوټرونه د کاروبارونو د پرمختګ، چټکتیا او مؤثریت سبب ګرځي . همدارنګه، هدف دا دی چې د کمپیوټر د کارونې له لارې د مدیریت، بازارموندنې، مالي چارو او اړیکو د ښه والي لارې چارې بیان شي.

په لنډ ډول ویلی شو چې د دې موضوع اهداف په لاندې ډول دي

1. په معاصر کاروبار کې د کمپیوټر د رول تحلیل
2. د کمپیوټر د استعمال ګټې او ستونزې معلومول
3. د معاصر کاروباري سیستمونو (E- Commerce ,MIS) مطالعه کول
4. د کاروبار د اغېزمنتیا په لوړولو کې د کمپیوټر ونډه ارزول
5. د نوې ټکنالوژۍ اغېز په سوداګرۍ باندې تشریح کول

د څېړنې پوښتنې (Research Question)

په دې څېړنه کې د لاندې پوښتونو ځوابونه موندل کېږي .

1. په معاصر کاروبار کې د کمپیوټر رول څه ده ؟
2. معاصر کاروباري سیستمونه (E- Commerce ,MIS) تشریح کړی ؟

ketabton.com - The Digital Library

3. د کمپیوټر د استعمال ګټې او ستونزې کومې دي ؟
4. د کاروبار د اغېزمنتیا په لوړولو کې کمپیوټر څه ونډه لري ؟
5. د نوې تکنالوژۍ اغېز په سوداګرۍ باندې تشریح کړی ؟

د څېړنې میتودولوژي (Research Methodology)

دا چې دغه څېړنه یوه کتابتوني څېړنه ده چې عمدتاً په کېفي بڼه لیکل شوی ده. د اداري تر موافقې وروسته د یوه پلان له مخې مواد یاداشت او د کمپیوټر، قلم، کاغذ ، کامرې او دوسیې په مرسته مواد تکمیل او لازم وړاندیزونه ترتیب شول، ، په دی څېړنه کې د لومړي لاس او دوهم لاس معلوماتو څخه استفاده شوې ده چې د لومړي لاس معلوماتو د لاسته راوړلو په برخه کې له هغه کاروبارپانو سره سیده مرکې شوې کوم کاروباریان چې په معاصر کاروبار کې له کمپیوټر څخه استفاده کوي او معلومات ترې ترلاسه شوي دي او د دې ترڅنګ له دوهم لاس معلوماتو څخه هم استفاده شوې ده چې په دوهم لاس معلوماتو کې له کتابونو، مجلو،کلنې راپورونو، او انټرنیټي ویب سایټونو څخه استفاده شوې ده.خو تر ډېره بریده په دې څېړنه کې د دوهم لاس معلوماتو څخه استفاده شوې ده چې په دې کې کتابونه، مجلې، ورځپاڼې او انټرنیټي ویب سایټونه شامل دي. ماخذ د څېړنې په پای کې لیکل شوی دی.

د څېړنې د انتخاب لاملونه (Reasons for Selection)

1. د کمپیوټر د اهمیت زیاتوالی په ورځنې کاروبار کې.
2. د عصري ټکنالوژۍ په اړه د پوهې زیاتولو اړتیا.
3. د سوداګرۍ د پرمختګ لپاره د معلوماتي سیستمونو ارزښت.
4. شخصي علاقه د IT او کاروباري سیستمونو سره.
5. د محصلینو او څېړونکو لپاره عملي او مهمه موضوع ده.

د څېړنې ساختمان (Research structure)

لکه څرنګه چې نوموړی څېړنه د کمپیوټر استعمال په معاصر کاروبار کې تر عنوان لاندې تر سره شوی ده دا څېړنه په درې څېړکیو ویشل شوې ده چې په اول څېړکې کې د سریزې په شمول د کمپیوټر پېژندنه او تاریخچه ، د څېړنې هدف، د څېړنې پوښتنې ، د څېړنې اهمیت، د څېړنې جوړښت، او د څېړنې میتودولوجي څخه هم یادونه پکښې شوې ده په دویم څېړکې کې د د کاروبار پېژندنه ، د کاروبار مهم عناصر ، د کاروبار ډولونه ، د کاروبار اهمیت ، معاصر کاروبار پېژندنه ، په معاصر کاروبار کې د کمپیوټر رول د کمپیوټر داستعمال ډولونه په معاصر کاروبار کې ، په معاصر کاروبار کې د کمپیوټر د استعمال ګټې او زیانونو څخه یادونه شوې ده او په دریم څېړکې کې په معاصر کاروبار کې د کمپیوټر استعمال ستونزې او ننګونې ، پایله ، وړاندیزونه او ماخذونه ذکر شوي دي او د ماخذونو په برخه کې هغه ماخذونه اوضمایم راټول

ketabton.com - The Digital Library

شويدي چې په دې څېړنه کې ترينه کار اخيستل شوی چې د کتابونو، مجلو، سيده مرکو، کلني راپورونو،او انټرنيټي ويب سايټونو څخه پکې استفاده شوی ده .

دوهم څېړکی

د کاروبار پېژندنه (Business Definition)

کاروبار هغه اقتصادي فعاليت ته ويل کېږي چې پکې خلک د ګټې (Profit) ترلاسه کولو لپاره د توکو (Goods) يا خدماتو (Services) توليد، پېر او پلور کوي. په ساده ډول، کاروبار د انسانانو هغه منظم فعاليت دی چې د اړتياوو د پوره کولو او عايد ترلاسه کولو لپاره ترسره کېږي.

کاروبار د اقتصاد يوه مهمه برخه ده او د ټولنې د پرمختګ لپاره بنسټيز رول لري. هر هېواد د خپل اقتصادي پرمختګ لپاره قوي کاروباري نظام ته اړتيا لري.

د کاروبار مهم عناصر

کاروبار څو اساسي عناصر لري چې عبارت دي له .

پانګه (Capital)

کار (Labor)

ځمکه يا سرچينې (Resources)

اداره او مديريت (Management)

ګټه (Profit)

د کاروبار ډولونه

کاروبار په عمومي ډول په دري برخو وېشل کېږي .

تجارتي کاروبار (Trading Business): پکې د توکو پېر او پلور کېږي.

صنعتي کاروبار (Industrial Business): پکې توکي توليد او جوړېږي.

خدماتي کاروبار (Service Business): پکې خدمات وړاندې کېږي لکه ټرانسپورټ، تعليم، روغتيا او نور.

د کاروبار اهميت

ketabton.com - The Digital Library

کاروبار د ټولنې لپاره ډېر مهم دی، ځکه چې د خلکو لپاره د کار فرصتونه برابروي ، د هېواد اقتصادي پرمختګ ته وده ورکوي ، د خلکو اړتیاوې پوره کوي ، د ژوند معیار لوړوي ، د دولت لپاره مالیه (Tax) رامنځته کوي.

معاصر کاروبار پېژندنه (Modern Business)

معاصر کاروبار هغه کاروبار ته ویل کېږي چې په نوې ټکنالوژۍ، ساینسي طریقو، عصري مدیریت او نړیوالو اقتصادي اصولو ولاړ وي. په دې ډول کاروبار کې د کمپیوټر، انټرنېټ، ډیجیټلي سیستمونو او پرمختللو وسایلو کارول ډېر مهم وي. معاصر کاروبار یوازې د مالونو خرڅلاو او پېرلو پورې محدود نه وي، بلکې د خدماتو، معلوماتو او ټکنالوژۍ پر بنسټ هم چلېږي.

په معاصر کاروبار کې د معلوماتو مدیریت ډېر مهم دی. شرکتونه خپل ټول معلومات د ډیټابېسونو په شکل ساتي، څو په هر وخت کې تري ګټه واخلي. د حسابداري چارې په سافټویرونو لکه Excel او نورو Accounting Systems کې ترسره کېږي، چې د وخت سپما او دقت زیاتوي.

همدارنګه، د انټرنېټ له لارې سوداګري (E- Commerce) د معاصر کاروبار مهمه برخه ده. خلک اوس کولی شي د انلاین ویبسایټونو او اپلیکیشنونو له لارې توکي واخلي او وپلوري. دا کار نه یوازې اسانتیا رامنځته کوي، بلکې نړیوال بازار ته هم لاسرسی برابروي.

په معاصر کاروبار کې د بازار موندنې طریقې هم بدلې شوې دي. اوس شرکتونه د ټولنیزو رسنیو (Social media)، ډیجیټلي اعلانونو او ویبسایټونو له لارې خپل محصولات معرفي کوي. دا ډول مارکیټینګ ډېر اغېزمن او کم لګښته وي.

مدیریت هم په عصري کاروبار کې ډېر پرمختللی شوی دی. د پروژو پلان جوړونه، د کارکوونکو څارنه او د پرمختګ اندازه کول د کمپیوټر او ځانګړو سافټویرونو په مرسته کېږي. دا کار د اداري نظم او موثریت زیاتوي.

په معاصر کاروبار کې نړیوالتوب (Globalization) هم ډېر مهم دی. اوس شرکتونه یوازې په یوه هېواد پورې محدود نه دي، بلکې په نړیوال بازار کې فعالیت کوي. د اړیکو اسانتیا د انټرنېټ او مخابراتي ټکنالوژۍ له امله ممکنه شوې ده.

په لنډ ډول ویلای شو چې معاصر کاروبار د ټکنالوژۍ، علمي مدیریت او نړیوالو اړیکو ګډه نتیجه ده. دا ډول کاروبار د اقتصادي ودې، د کار فرصتونو زیاتوالي او د ژوند د اسانتیاوو په برابرولو کې مهم رول لري.

نن ورځ کاروبار له نوې ټکنالوژۍ سره تړلی دی. کمپیوټر، انټرنېټ او ډیجیټلي سیستمونه کاروبار ډېر اسانه او چټک کړی دی. اوس خلک آنلاین کاروبار هم کوي چې ورته E-Commerceویل کېږي.

ketabton.com - The Digital Library

په ټوله کې کاروبار د انسانانو د ژوند مهمه اړتیا ده. دا نه یوازې د ګټې وسیله ده، بلکې د ټولنې د پرمختګ، اقتصاد د پیاوړتیا او د خلکو د اړتیاوو د پوره کولو مهم بنسټ هم ګڼل کېږي.

په معاصر کاروبار کې د ټکنالوژۍ اهمیت

په معاصر کاروبار کې ټکنالوژي د پرمختګ، سیالۍ او نوښت بنسټ بلل کېږي. نن ورځ هغه کاروبارونه بریالي دي چې له عصري ټکنالوژۍ څخه په اغېزمن ډول استفاده کوي. ټکنالوژي د کاروبارونو سره مرسته کوي چې خپل کارونه په چټک، ارزانه او دقیق ډول ترسره کړي، چې دا کار د وخت او لګښت په سپما کې مهم رول لري.

د ټکنالوژۍ له لارې کاروبارونه کولای شي نړیوالو بازارونو ته لاسرسی وموميي او خپل محصولات او خدمات په پراخه کچه وړاندې کړي. د انټرنېټ، موبایل اپلیکېشنونو او ډیجیټل سیستمونو پرمختګ د دې سبب شوی چې مشتریان له هر ځای څخه د محصولاتو په اړه معلومات ترلاسه کړي او انلاین پیرود ترسره کړي. همدارنګه، ټکنالوژي د مشتریانو د اړتیاوو په درک کولو کې مرسته کوي، ځکه چې د معلوماتو تحلیل له لارې د هغوی چلند او غوښتنې معلومېدای شي.

سربېره پر دې، ټکنالوژي د اړیکو په برخه کې هم ډېر اهمیت لري. ایمیل، ویډیو کنفرانس او نور ډیجیټل وسایل د کارکوونکو ترمنځ همغږي اسانه کوي او د ادارو د فعالیتونو موثریت زیاتوي. په ټوله کې، ټکنالوژي د معاصر کاروبار لپاره یو اساسي ضرورت دی، نه یوازې یو انتخاب.

په معاصر کاروبار کې د کمپیوټر رول

په معاصر کاروبار کې د کمپیوټر رول ډېر پراخ، مهم او بنسټیز دی. نن ورځ هېڅ پرمختللی کاروبار پرته له کمپیوټر څخه په مؤثر ډول فعالیت نه شي کولی. کمپیوټر د سوداګرۍ ټولې برخې له حسابدارۍ نیولې تر مدیریت، اړیکو او بازار موندنې پورې اغېزمنې کړې دي. چې له ځینو برخو څخه یې په لاندې ډول یادونه کوو .

۱: په حسابدارۍ (Accounting) کې رول

کمپیوټر د حسابدارۍ کارونه ډېر دقیق او چټک کړي دي، د حسابدارۍ برخه په بشپړ ډول بدل کړی ده. مخکې حسابونه په لاس لیکل کېدل، خو اوس ټول کارونه د کمپیوټر له لارې کېږي.

د عوایدو او لګښتونو ثبت، د معاشونو محاسبه، د مالي راپورونو جوړول، (Balance Sheet, Income Statement)، د مالیاتي سیستمونو اداره، د سافټویرونو په مرسته لکه Quick Books او Excel حسابي تېروتنې ډېرې کمې شوې دي او ګټه یې دا ده چې کارونه چټک، دقیق او منظم کېږي او د انساني خطا احتمال ډېر کمېږي.

۲: د معلوماتو ذخیره او تحلیل (Data Storage & Analysis)

ketabton.com - The Digital Library

په معاصر کاروبار کې ډېر معلومات توليدېږي. کمپيوټر دا معلومات:ذخيره ،منظم، تحليل کوي او په اسانۍ سره يې د اړتيا پر وخت وړاندې کوي چې دا کار د تصميم نيولو کيفيت لوړوي. نو کمپيوټر د معلوماتو د ذخيره کولو او تحليل لپاره ډېر مهم دی.اصلي استعمالونه يې د لويو معلوماتو ذخيره (Big Data) ، د معلوماتو تحليل (Data Analytics) ، د راپورونو جوړول ، د رجحاناتو معلومول (Trends) او ګټه يې دا ده چې کاروبارونه د معلوماتو پر بنسټ هوښياري پرېکړې کوي.

۳: د اړيکو اسانتيا (Communication)

کمپيوټر د کاروباري اړيکو طريقه بدله کړې ده لکه ايميل (Email)، ويډيوکنفرانسونه (Teams,Zoom)، چټ او فوري پيغامونه (Chat Systems) يا آنلاين پيغامونه، دا ټول د وخت او لګښت سپما کوي او نړيوالې اړيکې ممکنوي ، او ګټه يې دا ده چې اړيکې ارزانه ، اسانه او چټکې کوي.

۴: په بازار موندنه (Marketing) کې د کمپيوټر رول

په معاصر کاروبار کې بازارموندنه د برېا لپاره يو اساسي عنصر دی، او کمپيوټر په دې برخه کې خورا مهم او اغېزمن رول لري. د کمپيوټر او ډيجيټل ټکنالوژۍ په مرسته کاروبارونه کولای شي خپل محصولات او خدمات په چټک، ارزانه او هدفمند ډول مشتريانو ته ورسوي. دا بدلون د دوديزې بازارموندنې طريقې بدل کړې او نوې عصري لارې يې رامنځته کړې دي.

کمپيوټر د ډيجيټل مارکيټينګ بنسټ جوړ کړی دی لکه سوشل ميډيا اعلانونه (Integra ,Facebook) ، د ويب سايټونه او SEO، Email Marketing، د مشتريانو تحليل (Customer Analytics) ، آنلاين کمپاينونه ، دا کاروبار ته اجازه ورکوي چې پراخ بازار ته ورسېږي ګټه يې دا ده چې کمپنۍ کولی شي خپل محصولات لويو خلکو ته ورسوي چې لاندې ور څخه يادونه شوې ده .

لومړی : کمپيوټر د ډيجيټل مارکېټنګ بنسټ جوړوي. د انټرنېټ له لارې کاروبارونه کولای شي ويبسايټونه جوړ کړي، انلاين اعلانونه خپاره کړي او خپل براند نړيوالو بازارونو ته ورسوي. دا کار د دې سبب کېږي چې د کاروبار پېژندنه زياته شي او نوي مشتريان جذب شي.

دوهم : ټولنيزې رسنۍ د بازارموندنې يوه مهمه وسيله ګرځېدلې ده. د کمپيوټر او موبايل له لارې کاروبارونه کولای شي په فېسبوک، انسټاګرام (Instagram , Facebook) او نورو پلاټفورمونو کې اعلانونه وکړي، له مشتريانو سره مستقيمه اړيکه ونيسي او د هغوی نظريات واوري. دا تعامل د مشتريانو باور زياتوي او د بازارموندنې اغېز لوړوي.

دريم : ايميل مارکېټنګ (Email Marketing) د کمپيوټر يوه بله مهمه برخه ده. کاروبارونه کولای شي د ايميل له لارې خپلو مشتريانو ته معلومات، وړانديزونه او تخفيفونه واستوي. دا طريقه ارزانه ده او د مشتريانو سره د دوامداري اړيکې ساتلو کې مرسته کوي.

ketabton.com - The Digital Library

څلورم : کمپیوټر د مشتریانو د معلوماتو تحلیل اسانه کوي. د Data Analytics وسایل د دې امکان برابروي چې کاروبارونه د مشتریانو چلند، خوښې او اړتیاوې وپېژني. د دې معلوماتو پر بنسټ، کاروبارونه کولای شي خپل محصولات او خدمات ښه کړي او هدفمند بازارموندنه ترسره کړي.

پنځم : د لټون انجنونو (Search Engines) له لارې بازارموندنه هم د کمپیوټر په مرسته ترسره کېږي. د SEO (Search Engine Optimization) تخنیکونو په کارولو سره کاروبارونه کولای شي خپل ویبسایټونه د ګوګل په پایلو کې پورته راولي، چې دا کار د لیدونکو شمېر زیاتوي.

شپږم : کمپیوټر د بازارموندنې کمپاینونو د مدیریت او ارزونې لپاره هم کارول کېږي. کاروبارونه کولای شي خپل اعلانونه وڅاري، د هغوی اغېز اندازه کړي او که اړتیا وي، ستراتیژي بدله کړي.

سره له دې، په بازارموندنه کې د کمپیوټر استعمال ځینې ننګونې هم لري، لکه د زیاتې سیالۍ شتون، د معلوماتو د محرمیت ستونزې او د ناسمې معلوماتو خپرېدل. له همدې امله، باید د ټکنالوژۍ سمه او مسؤلانه استفاده وشي.

په ټوله کې ویلای شو چې کمپیوټر په بازارموندنه کې د بدلون او پرمختګ یو مهم عامل دی. هغه کاروبارونه چې له ډیجیټل وسایلو څخه اغېزمنه استفاده کوي، کولای شي خپل بازار پراخ کړي، د مشتریانو رضایت لوړ کړي او په سیالۍ کې بریالي پاتې شي.

۵. په E-Commerce کې رول

E-Commerce : هغه سوداګري ده چې د انټرنیټ او کمپیوټر له لارې ترسره کېږي.آنلاین سوداګري یوازې د کمپیوټر او انټرنیټ له لارې ممکنه ده لکه آنلاین خرید او خرڅلاو ، د ویب سایټونو له لارې کاروبار ، د آنلاین تادیاتو سیستمونه (Online Payment) ، د مشتریانو آنلاین خدمات ، نړیوال بازار ته لاسرسی ، بېلګې: Amazon ، Yabe او نور آنلاین مارکیټونه دا د کاروبار نوې بڼه ده ، او ګټه یې دا ده چې سوداګري نړیواله کېږي او خلک له هر ځایه خرید او خرڅلاو کولی شي.

۶. د مدیریت معلوماتي سیستمونه (Management Information System – MIS)

کمپیوټر د اداري او مدیریت لپاره مهم سیستمونه برابروي چې ورته MIS ویل کېږي.

د استعمال ځایونه یې : د کارکوونکو معلوماتو اداره ، د پروژو څارنه او پلان جوړونه ، د تصمیم نیولو لپاره راپورونه جوړول ، د شرکت د فعالیت تحلیل ، د منابعو بڼه استعمال او داسې نور ، ګټه یې دا ده چې مدیران کولی شي په سمه توګه او په وخت پرېکړې وکړي.

۷. د وخت او لګښت سپما: کمپیوټر د کاروبار ډېر کارونه اتومات کړي دي: د انساني کار اړتیا کمه شوې ، وخت خوندي کېږي، او د خطا احتمال کم شوی .

۸. د نړیوال بازار سره اړیکه: کمپیوټر کاروبار ته نړیواله بڼه ورکړې ده: نړیوالې معاملې ، د بهرنیو مشتریانو سره اړیکې ، نړیوال تجارت (Global trade)

ketabton.com - The Digital Library

۹. امنیت او معلوماتي ساتنه: کمپیوټر د معلوماتو د خوندي ساتلو سیستمونه لري لکه پاسورډونه , Backup، Encryption سیستمونه ، خو بیا هم سایبري خطرونه یو ننګونه ده

۱۰. د اسنادو اداره (Document Management): کمپیوټر د کاغذي کارونو اړتیا کمه کړي ده. او اصلي استعمالونه یې د اسنادو ذخیره کول (Digital Files) ، د فایلونو ایډیټ او شریکول ، د قراردادونو ثبت ، د معلوماتو خوندي کول ګټه یې دا ده چې د کاغذ مصرف کموي او معلومات خوندي شوي دي.

۱۱. د تولید او صنعت مدیریت (Production & Industry Control) : په لویو صنعتونو کې کمپیوټرونه د تولید سیستمونه کنټرولوي.

اصلي استعمالونه: د ماشینونو کنټرول، د تولید څارنه ، د کیفیت کنټرول ، د خامو موادو مدیریت او داسې نورګټه یې دا ده چې تولید چټک او باکیفیته کیږي.

په ټوله کې ویلی شو چې په معاصر کاروبار کې کمپیوټر د هرې برخې اساسي وسیله ده. له حسابداری څخه تر مدیریت، انلاین سوداګري، بازار موندنې او تولید پورې ټولې چارې د کمپیوټر په مرسته چلیږي. دا نه یوازې کارونه اسانه کړي بلکې کاروبار یې نړیوال او پرمختللی کړی دی.

۱۴. ستونزې او ننګونې: سایبري جرمونه (Hacking)، تخنیکي خرابی، د معلوماتو ضایع کېدل، مهارت لرونکو کسانو ته اړتیا او داسې نور

په ټوله کې ویلی شو چې په معاصر کاروبار کې کمپیوټر د پرمختګ ملا تیر ګڼل کیږي. دا د حسابداری، مدیریت، اړیکو، بازار موندنې او نړیوال تجارت هره برخه اغیزمنه کړې ده. که څه هم ځینې ستونزې لري، خو بیا هم د کاروبار د بریالیتوب لپاره تر ټولو مهمه وسیله ده.

په مالي چارو کې د کمپیوټر استعمال

په معاصر کاروبار کې مالي چارې د هرې اداري د بریا او ثبات بنسټ جوړوي، او کمپیوټر په دې برخه کې خورا مهم او اغیزمن رول لري. د کمپیوټر د استعمال له لارې مالي فعالیتونه لکه حسابداري، بودیجه جوړونه، مالي تحلیل او راپور ورکول په چټک، دقیق او منظم ډول ترسره کیږي. دا کار نه یوازې د وخت سپما کوي، بلکې د انساني تېروتنو امکان هم کموي.

لومړی: په حسابداری کې د کمپیوټر استعمال ډېر عام دی. د محاسبوي سافټویرونو په مرسته د عوایدو او لګښتونو ثبت، د بیلانس شیټ جوړول، د ګټې او تاوان راپورونه او نور مالي اسناد په اسانۍ سره برابرېږي. دا سیستمونه اتومات دي او کولی شي په لږ وخت کې ډېر معلومات پروسس کړي، چې دا د مالي شفافیت سبب ګرځي.

دوهم: کمپیوټر د بودیجې جوړونې او مالي پلان جوړونې لپاره مهم وسیله ده. کاروبارونه کولای شي د کمپیوټري پروګرامونو په مرسته خپل عایدات او مصارف تحلیل کړي او راتلونکی مالي پلان ترتیب کړي. دا کار د دې سبب کیږي چې اداره له مالي ستونزو څخه مخنیوی وکړي او خپلې سرچینې په سمه توګه وکاروي.

ketabton.com - The Digital Library

درپیم: د بانکداری په برخه کې هم کمپیوټر مهم رول لري. انلاین بانکداري (Online Banking) د دې امکان برابروي چې کاروبارونه خپلې مالي راکړې ورکړې لکه پیسې لېږل، بیلونه ورکول او حسابونه کنټرول په هر وخت او هر ځای کې ترسره کړي. دا کار د کاروبار سرعت زیاتوي او فزیکي محدودیتونه له منځه وړي.

څلورم: کمپیوټر د مالي تحلیل لپاره ډېر ګټور دی. د (Data Analysis) وسایل د کاروبارونو سره مرسته کوي چې خپل مالي معلومات تحلیل کړي، د ګټې او زیان ارزونه وکړي او پر بنسټ یې مهمې پرېکړې وکړي. دا تحلیلونه د کاروبار د ودې لپاره حیاتي ارزښت لري.

پنځم: د مالیاتو په برخه کې هم کمپیوټر د دقیقو محاسباتو او راپور ورکولو لپاره کارول کېږي. دا سیستمونه د مالیاتي قوانینو سره سم حسابونه برابروي او د تېروتنو مخه نیسي.

سره له دې، په مالي چارو کې د کمپیوټر استعمال ځینې ننګونې هم لري، لکه د سایبري امنیت خطرونه، د معلوماتو د غلا امکان او تخنیکي ستونزې. له همدې امله، د معلوماتو خوندیتوب لپاره باید قوي امنیتي تدابیر لکه انټي وایرس، فایروال او بیک اپ سیستمونه وکارول شي.

په پای کې، ویلای شو چې کمپیوټر په مالي چارو کې د دقت، سرعت او شفافیت د لوړولو لپاره یو اساسي وسیله ده. هغه کاروبارونه چې له کمپیوټري سیستمونو څخه سمه استفاده کوي، کولای شي خپلې مالي چارې په ښه ډول مدیریت کړي او د بریا پر لور ګامونه واخلي.

دریم څپرکی

په معاصر کاروبار کې د کمپیوټر د استعمال ګټې او زیانونه

په معاصر کاروبار کې کمپیوټر یوه حیاتي وسیله ده چې کارونه یې ډېر اسانه، چټک او دقیق کړي دي. خو له بلې خوا ځینې تخنیکي، مالي او امنیتي ستونزې هم لري. که کمپیوټر په سمه توګه او د مهارت سره وکارول شي، نو د کاروبار د پرمختګ تر ټولو قوي وسیله ګرځي.

لومړی: په معاصر کاروبار کې د کمپیوټر ګټې

کمپیوټر د کاروبار هره برخه اغېزمنه کړې ده او لاندې مهمې ګټې لري:

۱. د کار سرعت زیاتوالی: کمپیوټر د کاروباري کارونو ترسره کول ډېر چټک کړي دي. هغه کارونه چې مخکې به ساعتونه نیول، اوس په څو دقیقو کې ترسره کېږي.

۲. د دقت زیاتوالی: (Accuracy) د حسابداری، راپورونو او معلوماتو په برخه کې کمپیوټر د انساني تېروتنو احتمال ډېر کم کړی دی.

۳. د معلوماتو ذخیره او مدیریت: کمپیوټر لوی مقدار معلومات ذخیره کولی شي او په اسانۍ یې منظموي او د اړتیا پر وخت یې وړاندې کوي.

ketabton.com - The Digital Library

۴. د اړیکو اسانتیا: د ایمیل، ویډیو کال او انټرنیټ له لارې کاروباري اړیکې ډېرې چټکې او اسانه شوې دي.

۵. د لګښتونو سپما: کمپیوټر د کارکوونکو اړتیا کموي او د کاغذ، وخت او منابعو مصرف کموي.

۶. د E-Commerce پرمختګ: آنلاین سوداګري د کمپیوټر له لارې ممکنه شوې ده، چې کاروبار یې نړیوال کړی دی.

۷. د تصمیم نیولو بڼه والی: کمپیوټر د معلوماتو تحلیل (Data Analysis) له لارې مدیرانو ته مرسته کوي چې غوره پرېکړې وکړي .

۸ اتومات سیستمونه (Automation) : ډېر کاروباري کارونه لکه تولید، حسابداري او راپور جوړول اتومات شوي دي.

دوهم : په معاصر کاروبار کې د کمپیوټر زیانونه

سره له ډېرو ګټو، کمپیوټر ځینې منفي اغېزې هم لري .

۱. سایبري جرمونه(Cyber Crimes) : هکران کولی شي د شرکتونو مهم معلومات غلا یا خراب کړي.

۲. د کار فرصتونو کمېدل : د اتومات سیستمونو له امله د انساني کار اړتیا کمه شوې ده او ځینې کارونه له منځه تللي دي.

۳. تخنیکي ستونزې : د سیستم خرابوالی، ویروسونه او سافټویر ستونزې کاروبار ټکنی کولی شي.

۴. لوړ لګښتونه : پرمختللي کمپیوټري سیستمونه، سافټویرونه او ساتنه ډېره ګرانه ده.

۵. د معلوماتو ضایع کېدل :که Backup ونه شي، مهم معلومات له منځه تللی شي.

۶. د مهارت اړتیا : کمپیوټر د کارولو لپاره ماهر کسان پکار دي، چې ځینې کاروبارونه یې نه لري.

۷. روغتیایي ستونزې : د کمپیوټر اوږد استعمال د سترګو درد، ملا درد او ذهني سټرېا رامنځته کوي.

په معاصر کاروبار کې د کمپیوټر استعمال ستونزې او ننګونې

په معاصر کاروبار کې کمپیوټر که څه هم ډېرې ګټې لري، خو یو شمېر جدي ستونزې او ننګونې هم لري لکه سایبري جرمونه، تخنیکي ستونزې، لوړ لګښتونه او د معلوماتو ضایع کېدل. د دې ستونزو د کمولو لپاره قوي امنیتي سیستمونه، ماهر کارکوونکي او منظم Backup ډېر مهم دي. که سم مدیریت وشي، نو دا ننګونې تر ډېره حده کنټرولېدلی شي.

ketabton.com - The Digital Library

۱: سایبري جرمونه (Cyber Crimes)

د کمپیوټر د استعمال تر ټولو لویه ننګونه سایبري امنیت دی، هکران د شرکتونو معلومات غلا کوي، بانکي حسابونه هدف ګرځي، د شخصي او تجارتي معلوماتو لیک (Data Breach) رامنځته کېږي چې په کاروبار به یې اغیزه د کاروبار اعتبار خرابیدل او مالي زیانونو رامنځته کول وي .

۲: د معلوماتو ضایع کېدل (Data Loss)

که سیستم خراب شي یا Backup موجود نه وي په دغه حالت کې مهم تجارتي معلومات له منځه ځي، اسناد او ریکارډونه ضایع کېږي چې د دغه حالت لاملونه ویروسونه، هارډویر خرابوالی، او انساني تېروتنې دي .

۳: تخنیکي ستونزې (Technical Problems)

کمپیوټر سیستمونه کله ناکله ستونزې لري: سافټویر Crash ، د انټرنیټ پرې کېدل ، د سیستم Slow کېدل چې له امله یې کار بندېږي او کاروبار ته تاوان رسېږي.

۴: لوړ لګښتونه (High Costs)

د کمپیوټر سیستمونه ډېر مصرف غواړي لکه: کمپیوټرونه او تجهیزات، سافټویرونه (Licenses)، ساتنه او اپډېټ، ماهر کارکوونکي او داسې نور چې په نتیجه کې یې کوچني کاروبارونه دا لګښتونه نه شي برداشت کولی او کاروبار له ستونزو سره مخامخ کېږي .

۵: د مهارت کمښت (Lack of Skilled Workers)

کمپیوټرونه د چلولو لپاره ماهر کسانو ته اړتیا لري: د IT متخصصینو کمښت، د کارکوونکو ناپوهي، د روزنې اړتیا ، چې دغه حالت کولای شي د کاروبار فعالیت باندې اغېز وکړي لکه سیستمونه سم نه استعمالېږي او ستونزې رامنځته کېږي.

۶: د کار فرصتونو کمېدل (Job Reduction)

اتومات سیستمونه ځینې انساني کارونه ختموي: د حسابداری ساده کارونه د معلوماتو ثبت ، د دفتر ځینې کارونه او داسې نور چې په نتیجه کې یې بیکاري زیاتېږي.

۷: د ټکنالوژۍ پر زیاتې انحصار (Over-dependence)

کاروبارونه ډېر په کمپیوټر تکیه کوي ، که سیستم بند شي، ټول کارونه درېدلی شي ، د انسان فزیکي مهارتونه کمزوري کېدلای شي او داسې نورې ستونزې پیدا کولی شي .

۸: روغتیایي ستونزې (Health Issues)

د کمپیوټر اوږد استعمال انسان ته زیان رسوي ، د سترګو کمزوري کېدل ، د ملا درد ، ذهني سترېا ، د تمرکز کمښت او داسې نور .

ketabton.com - The Digital Library

۹: امنیتي او محرمیتي ستونزې (Privacy Issues)

د مشتریانو شخصي معلومات خطر سره مخ کېږي ، د شرکت داخلي رازونه افشا کېدلای شي ، د معلوماتو غیر قانوني استعمال او داسې نور.

۱۰: د سیستم خرابوالی (System Failure Risk)

Hardware خرابېدل، Software bugs برېښنا پرې کېدل ، چې دغه حالت کولای شي د کاروبار فعالیت باندې اغېز وکړي او په په بشپړ ډول یې ودروي.

راتلونکی او پرمختګونه

په معاصر کاروبار کې د کمپیوټر او ټکنالوژۍ راتلونکی ډېر روښانه او د چټکو بدلونونو ډک ښکاري. د نوې ټکنالوژۍ پرمختګونه نه یوازې د کاروبارونو د کار کولو طریقه بدلوي، بلکې نوي فرصتونه هم رامنځته کوي چې د سیالۍ کچه لوړه کړي او د ودې نوې لارې پرانیزي.

لومړی، مصنوعي ځیرکتیا (Artificial Intelligence - AI) د راتلونکي یوه مهمه برخه ده. AI سیستمونه کولای شي د معلوماتو تحلیل وکړي، وړاندوینې وکړي او حتی ځینې پرېکړې په اتومات ډول ترسره کړي. دا کار د کاروبارونو سره مرسته کوي چې خپل خدمات ښه کړي او د مشتریانو اړتیاوې په چټک ډول درک کړي.

دوهم، ماشین لرننګ (Machine Learning) د AI یوه برخه ده چې سیستمونه له معلوماتو څخه زده کړه کوي. په کاروبار کې دا ټکنالوژي د مشتریانو د چلند تحلیل، د بازار وړاندوینه او د خطرونو ارزونه اسانه کوي.

دریم، کلاوډ کمپیوټنګ (Cloud Computing) به لا نور هم پراخ شي. کاروبارونه به وکولای شي خپل معلومات او سیستمونه په انلاین سرورونو کې وساتي، چې دا کار د لګښت کمښت، د لاسرسي اسانتیا او د معلوماتو خوندیتوب زیاتوي.

څلورم، بلاکچین ټکنالوژي (Block chain) د شفافیت او امنیت لپاره مهمه ده. دا ټکنالوژي د راکړې ورکړې ثبت په داسې ډول کوي چې بدلون پکې ډېر ستونزمن وي، چې دا د مالي چارو او قراردادونو لپاره ډېر ګټور دی.

پنځم، د انټرنېټ د شیانو (Internet of Things - Iota) پرمختګ به کاروبارونه لا هوښیار کړي. مختلف وسایل به یو له بل سره وصل وي او معلومات به شریکوي، چې دا کار د تولید او عملیاتو موثریت زیاتوي.

شپږم، د روبوټیک او اتومات سیستمونو پراختیا به د تولید په برخه کې لوی بدلون راولي. ماشینونه او روبوټونه به ډېر کارونه ترسره کړي، چې دا به د تولید سرعت او کیفیت لوړ کړي.

اووم، ډیجیټل بدلون (Digital Transformation) به د کاروبارونو لپاره یو ضروري بهیر وي. هغه اداري چې له نوې ټکنالوژۍ سره ځان عیار نه کړي، ممکن له بازار څخه ووځي.

ketabton.com - The Digital Library

سره له دې پرمختګونو، ځينې ننګونې هم شته، لکه د سايبري امنيت زياتېدونکي خطرونه، د مهارت لرونکو کارکوونکو اړتيا او د ټکنالوژۍ د تطبيق لګښتونه. نو کاروبارونه بايد د دې بدلونونو سره سم ځانونه چمتو کړي.

په پای کې، ويلای شو چې د کمپيوټر او ټکنالوژۍ راتلونکی د کاروبارونو لپاره له فرصتونو ډک دی. هغه کاروبارونه چې نوښت، ټکنالوژي او بدلون ته ارزښت ورکوي، کولای شي په راتلونکې کې بريالي او سيال پاتې شي.

ليکوال: ذاکر الله (محمدي)

ketabton.com - The Digital Library

پایله

په معاصر کاروبار کې د کمپیوټر استعمال د هرې اداري لپاره یو اساسي او نه جلا کېدونکی عنصر ګرځېدلی دی. دا ټکنالوژي د کاروبارونو د فعالیتونو په ټولو برخو کې ژور بدلونونه رامنځته کړي دي، له مدیریت او مالي چارو نیولې تر بازارموندنې، تولید او اړیکو پورې. کمپیوټر د کارونو د چټکتیا، دقت او اغېزمنتیا سبب شوی، چې په پایله کې یې کاروبارونه کولای شي خپل اهداف په ښه ډول ترلاسه کړي.

د معلوماتو مدیریت، د مشتریانو سره اړیکې، او د پرېکړو نیولو بهیرونه ټول د کمپیوټر په مرسته لا پیاوړي شوي دي. کاروبارونه اوس کولای شي د دقیقو معلوماتو پر بنسټ ستراتیژیکي پرېکړې وکړي، چې دا کار د سیالۍ په بازار کې د بریا چانس زیاتوي. همدارنګه، ای-کامرس او ډیجیټل مارکېټنګ د دې زمینه برابره کړې چې کاروبارونه خپل محصولات نړیوالو بازارونو ته وړاندې کړي او له نویو فرصتونو ځخه ګټه واخلي.

سره له دې ټولو ګټو، د کمپیوټر استعمال ځینې ننګونې هم لري، لکه سایبري امنیت، د معلوماتو خوندیتوب او د ټکنالوژۍ د تطبیق لګښتونه. دا ستونزې که څه هم جدي دي، خو د مناسب مدیریت، روزنې او امنیتي تدابیرو په مرسته کنټرولېدای شي. له همدې امله، کاروبارونه باید نه یوازې له ټکنالوژۍ استفاده وکړي، بلکې د هغې د خوندي او مؤثر استعمال لپاره هم لازم ګامونه واخلي.

په راتلونکي کې د ټکنالوژۍ پرمختګ لکه مصنوعي ځیرکتیا، کلاوډ کمپیوټنګ او بلاکچین به د کاروبارونو بڼه لا نوره هم بدله کړي. هغه اداري چې له دې بدلونونو سره ځان عیار کړي، کولای شي د پرمختګ او نوښت په ډګر کې مخکښ پاتې شي.

په پای کې، ویلای شو چې کمپیوټر د معاصر کاروبار د پرمختګ، دوام او سیالۍ لپاره یو حیاتي وسیله ده. د دې ټکنالوژۍ اغېزمن استعمال نه یوازې د کارونو اسانتیا برابروي، بلکې د اقتصادي ودې او پرمختګ لپاره هم مهم رول لري. نو ځکه، هر کاروبار باید هڅه وکړي چې د کمپیوټر او نوې ټکنالوژۍ له امکاناتو ځخه په اعظمي ډول ګټه واخلي، تر څو په چټک بدلېدونکي نړۍ کې بریالی پاتې شي.

د وړاندیزونو برخه

په معاصر کاروبار کې د کمپیوټر استعمال په دې موضوع باندې د نور کار کولو لپاره لاندې ځو مهم او منظم وړاندیزونه ترتیب شوي دي دا وړاندیزونه د دې لپاره مهم دي چې په معاصر کاروبار کې د کمپیوټر استعمال لا اغېزمن، خوندي او ګټور شي. که دا سپارښتنې عملي شي، نو کاروباري اداري به له کمپیوټر ځخه اعظمي ګټه ترلاسه کړي.

۱: د کمپیوټر د مهارتونو روزنه

کاروباري اداري دې خپلو کارکوونکو ته د کمپیوټر زده کړې منظم پروګرامونه برابر کړي، تر څو هغوی سیسټمونه په سمه توګه وکاروي.

ketabton.com - The Digital Library

۲: د سایبري امنیت پیاوړتیا

شرکتونه دې قوي امنیتي سیستمونه لکه Antivirus، Firewall او Data Encryption وکاروي تر څو د معلوماتو د غلا مخه ونیول شي.

۳: منظم Backup ساتل

د مهمو معلوماتو لپاره دې منظم Backup سیستم جوړ شي، څو د معلوماتو د ضایع کېدو په صورت کې بیا ترلاسه شي.

۴: د عصري سافټویرونو کارول

کاروبارونه دې پرمختللي او تازه سافټویرونه وکاروي ترڅو کارونه چټک، دقیق او خوندي شي.

۵: د برېښنا او انټرنیټ بڼه سیستم

د کمپیوټر پر سیستمونو د بڼه فعالیت لپاره دې د برېښنا او انټرنیټ قوي او باثباته اسانتیاوې برابرې شي.

۶: د کارکوونکو د مهارت لوړول

د IT او کمپیوټر په برخه کې دې کارکوونکو ته وخت په وخت ورکشاپونه او روزنیز پروګرامونه ورکړل شي.

۷: د لګښتونو بڼه مدیریت

کاروبارونه دې د کمپیوټري سیستمونو لپاره منظم بودیجه پلان کړي تر څو اضافي لګښتونه کنټرول شي.

۸: د معلوماتو محرمیت ساتل

د مشتریانو او شرکت معلومات دې په پوره احتیاط سره وساتل شي او یوازې اړوند کسان دې ورته لاسرسی ولري.

۹: د اتومات سیستمونو هوښیار استعمال

اتومات سیستمونه دې یوازې د اسانتیا لپاره وکارول شي، خو انساني ځارنه دې هم موجوده وي.

۱۰: د تخنیکي ستونزو د حل ټیم جوړول

هره اداره دې یو IT Support ټیم ولري چې تخنیکي ستونزې یې زر حل کړي.

ketabton.com - The Digital Library

Writing by zakirullah mohammadi

لیکوال: ذاکرالله (محمدي)

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English